

Ecologische beoordeling van het realiseren van een bedrijfsloods aan de van der Veenstrjitte te Driezum

Opdrachtgever	Fam. , Driezum
Referentie	Schut, E. 2017. Ecologische beoordeling van het realiseren van een bedrijfsloods aan de van der Veenstrjitte te Driezum. A&W-notitie NWGka2017 #27. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
Projectcode	NWGka2017#27
Status	Definitief
Datum	24 oktober 2017
Projectleider	
Autorisatie	

Inhoud

1. Inleiding
 2. Situatieschets en plannen
 3. Gebiedsbescherming en beoordeling
 4. Soortbescherming en beoordeling
 5. Conclusies
- Literatuur

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden
tel. 0511 – 474764
email: info@altwym.nl
website: www.altwym.nl

Foto's 1 t/m 3: Boven: Overzicht van het plangebied kijkend richting oosten. Midden: De Elzensingel die aan de noordkant langs het terrein loopt. Onder: Detail van de Elzensingel (Foto's: A&W, oktober 2017).

1. Inleiding

De familie [REDACTED] heeft het voornemen om een bedrijfsloods te realiseren aan de H.G. van der Veenstrjitte 22 te Driezum. Onderzoek in de vorm van een ecologische quickscan is nodig om te bepalen hoe de ingrepen zich verhouden tot de ecologische wet- en regelgeving. Dit betreft o.a. de Wet natuurbescherming en de regelgeving omtrent het Natuurnetwerk Nederland (in Fryslân de Ecologische Hoofdstructuur genoemd), Weidevogelkerngebieden en Ganzenfoerageergebieden. De familie [REDACTED] heeft Altenburg & Wymenga opdracht gegeven om dit ecologisch onderzoek uit te voeren.

In onderhavige notitie zijn de resultaten van het ecologisch onderzoek gepresenteerd. Het onderzoek naar de aanwezigheid van relevante natuurwaarden is gebaseerd op twee benaderingen. Ten eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen en websites) over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij het plangebied. Er is daarbij onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Daarnaast is op 12 oktober 2017 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd. Tijdens dit veldbezoek is gelet op de (mogelijkheden voor) aanwezigheid van beschermde en/of kritische soorten.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2. Situatieschets en plannen

De familie [REDACTED] is voornemens om een bedrijfsloods en kapschuur te realiseren aan de H.G. van der Veenstrjitte 22 te Driezum. Het gaat hierbij om een perceel dat achter een woning gelegen is. In de huidige situatie gaat het om grasland dat is omringd door elzensingels. Op het terrein zijn takkenbulten en hopen met bakstenen en pallets aanwezig. Achter de Elzensingel loopt aan de noordkant van het plangebied een sloot. De planlocatie ligt aan de rand van de dorpskom van Driezum.

De bedrijfsloods wordt aan de achterzijde van het perceel geplaatst. De locatie is op bijgaande schetsen aangegeven. Er worden geen singels gekapt en er vindt geen sloop plaats van gebouwen.

Figuur 1: A: Ligging van het plangebied. B: Precieze locatie van de geplande bedrijfsloods (I) en kapschuur (II).

3. Gebiedsbescherming en beoordeling

In Nederland zijn de meeste beschermde gebieden beschermd volgens de Wet natuurbescherming (Natura 2000) of regels omtrent het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/ Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Daarnaast kunnen gebieden ook worden beschermd vanwege hun natuurwaarden via verordeningen of het bestemmingsplan. Uit de kaartgegevens over wettelijk beschermde gebieden blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van de NNN, Natura 2000-gebieden of andere gebieden die zijn beschermd vanwege hun natuurwaarden. Het plangebied ligt aan de rand van het dorp. Om die reden is het onwaarschijnlijk dat de beoogde ingrepen van invloed zijn op beschermde gebieden in de omgeving en/of de daarbij behorende natuurwaarden.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Lauwersmeer' ligt op circa 9 kilometer afstand van het plangebied. Enkele aangewezen soorten, zoals ganzensoorten, zwanensoorten en Smient slapen in het Natura 2000-gebied 'Lauwersmeer' en foerageren op agrarische percelen buiten de grenzen van dit gebied. Volgens de externe werking van de Natuurbeschermingswet zijn bovengenoemde vogelsoorten ook beschermd buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied.

Het plangebied is vanwege de kleinschaligheid (besloten landschap) en de ligging aan de rand van de dorpskom van Driezum ongeschikt als foerageergebied voor bovengenoemde herbivore watervogels. Deze watervogels mijden deze besloten landschappen grotendeels. Bovendien zorgen menselijke activiteiten aan in de dorpsomgeving voor verstoring.

Om deze redenen wordt geconcludeerd dat de uitvoering van de beoogde ingrepen in het plangebied niet stuit op bezwaren vanuit de ecologische wet- en regelgeving ten aanzien van gebiedsbescherming.

4. Soortbescherming en beoordeling

Soortbescherming is in Nederland sinds 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Aan de Wet natuurbescherming zijn drie lijsten met soorten gekoppeld. Het gaat om artikel 3.1 waar soorten van de Vogelrichtlijn onder vallen, artikel 3.5 waar soorten van de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern en bijlage I bij het Verdrag van Bonn onder vallen en artikel 3.10 voor overige soorten. Soorten uit de eerste twee artikelen zijn daarmee Europees beschermd, terwijl soorten van artikel 3.10 nationaal beschermd zijn. Provincies hebben de mogelijkheid om voor soorten uit artikel 3.10 een vrijstelling te verlenen van enkele verbodsbepalingen. De Provincie Fryslân hanteert vanaf 1 januari 2017 een dergelijke lijst met (dier)soorten die een vrijstelling genieten bij o.a. ruimtelijke ontwikkeling.

Gezien de aard van de werkzaamheden en de ligging van het plangebied aan de rand van de bebouwde kom, zijn er beperkte mogelijkheden voor soorten die beschermd zijn volgens de Wnb. Hieronder is beschreven welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen en wat de consequenties daarvan zijn voor de beoogde ingrepen.

4.1 Algemeen

Er zijn op de locatie beperkte mogelijkheden voor natuurwaarden aanwezig. Het is onwaarschijnlijk dat in het plangebied wettelijk beschermde soorten uit de volgende

soortgroepen voorkomen en/of worden beïnvloed door de uitvoering van het beoogde project:

- Planten
- Ongewervelde diersoorten
- Vissen
- Reptielen

De redenen die aan deze conclusie ten grondslag liggen, zijn één of meer van de volgende:

- Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten.
- In het plangebied is geen geschikt biotoop voor deze soorten aanwezig.
- Uitstralende effecten van de ingreep reiken niet dermate ver buiten de begrenzing van de locatie dat daardoor (mogelijk) leefgebied van deze soorten wordt beïnvloed.

Conclusie

De herinrichting van het plangebied veroorzaakt om deze redenen geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van bovengenoemde soortgroepen.

4.2 Amfibieën

Amfibieën artikel 3.5 Wnb

Amfibieënsoorten die worden beschermd volgens artikel 3.5 Wnb, komen niet voor in de omgeving van het plangebied (NDFF, Van Delft *et al.* 2016). Bovendien voldoet het plangebied niet aan de habitateisen van dergelijke soorten. Om deze redenen kan de aanwezigheid van deze soorten in het plangebied worden uitgesloten.

Amfibieën artikel 3.10 Wnb

Het perceel en de aangrenzende sloot kunnen mogelijk deel uitmaken van het leefgebied van enkele amfibieën die vallen onder artikel 3.10 van de Wnb, zoals Bruine kikker of Gewone pad (NDFF, Van Delft *et al.* 2016). Voor deze soorten geldt dat door de Provinciale Staten van de provincie Fryslân vrijstelling is verleend. Amfibieënsoorten die vallen onder artikel 3.10 Wnb en waarvoor geen vrijstelling geldt, komen niet in het plangebied voor.

Conclusie

De uitvoering van de plannen veroorzaakt geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van amfibieën.

4.3 Vogels

In de Wet natuurbescherming valt het beschermingsregime van vogels onder wetsartikel 3.1 en 3.5. De vogelsoorten die onder de Europese Vogelrichtlijn vallen, zijn opgenomen in artikel 3.1. De vogelsoorten die onder bijlage II van het Verdrag van Bern vallen, zijn opgenomen in artikel 3.5. Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten vallen onder artikel 3.1. Een klein deel van deze soorten valt tevens onder artikel 3.5. Vooralsnog worden door de provincies effecten op vogels beoordeeld volgens de bepalingen onder artikel 3.1.

In (de directe omgeving van) het plangebied is opgaande begroeiing aanwezig. In de elzensingels rondom het plangebied kunnen algemeen voorkomende vogels tot broeden komen, zoals Merel, Roodborst en Houtduif. Daarnaast zijn op het terrein takkenbulten en

hopen met bakstenen en pallets aanwezig, waarin vogelsoorten tot broeden kunnen komen (indien ze lang blijven liggen).

Bij werkzaamheden moet volgens de Wet natuurbescherming rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is, dat verstoord kan worden. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan.

Er zijn verschillende mogelijkheden om conflicten met de Wet natuurbescherming ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren is de meest zekere optie. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. Er dient tevens te worden voorkomen dat tijdens werkzaamheden in het broedseizoen alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden aangetast. Dit is mogelijk door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan, door voorafgaand aan het broedseizoen takkenbulten te verwijderen en bouw materiaal goed af te dekken. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden aangetast, dan ontstaat er een conflict met de Wet natuurbescherming en moeten de versturende werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Wet natuurbescherming, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats bijvoorbeeld. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. In augustus 2009 is onder de Flora- en faunawet een indicatieve lijst opgesteld van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. Deze lijst is per 1 januari 2017 onveranderd overgenomen bij de Wet natuurbescherming.

Soorten die op de bovenstaande lijst staan en hun nestplaatsen in of aan bebouwing hebben, zijn bijvoorbeeld Huismus en Gierzwaluw. Het is mogelijk dat deze soorten nestplaatsen hebben in of aan het woonhuis en/of de kapschuur binnen het plangebied. Door uitvoering van de plannen zal de functionaliteit van de nestplaatsen echter niet worden aangetast.

Conclusie vogels

De beoogde ingrepen veroorzaken geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vogels, mits broedende vogels en hun nesten niet worden verstoord. Hierboven is beschreven hoe aan deze voorwaarden kan worden voldaan.

4.4 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn beschermd onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingscriteria bij ontheffingsaanvragen dan bij de meeste andere beschermde zoogdiersoorten. Om deze reden worden de vleermuizen in een aparte paragraaf besproken en worden de 'overige zoogdiersoorten' in § 4.5 behandeld.

Tijdens eerder onderzoek van A&W naar de aanwezigheid van vleermuizen werden in de omgeving van Driezum Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Gewone grootoorvleermuis en

Rosse vleermuis waargenomen. In de ruimere omgeving komt ook de Ruige dwergvleermuis voor. Daarnaast is bekend dat er een vliegroute van Meervleermuis en Watervleermuis loopt langs het Prinses Margrietkanaal (Heikoop 2012, Blokland en Prescher 2015).

Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Hieronder zijn deze drie elementen besproken.

Verblijfplaatsen

In de zomerperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders. Het is mogelijk dat exemplaren van de Meervleermuis via de Petsleat Driezum bereiken en verblijfplaatsen hebben in huizen. De geplande werkzaamheden zullen echter geen effect hebben op verblijfplaatsen van vleermuizen in bebouwing, omdat er niet gesloopt zal worden.

In de elzensingels rondom het plangebied zijn in potentie mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Omdat bij de geplande werkzaamheden geen bomenkap zal plaatsvinden, zullen eventuele verblijfplaatsen in de elzensingels door de werkzaamheden behouden blijven.

Foerageergebied en vliegroutes

Het plangebied en de directe omgeving ervan kunnen deel uitmaken van het foerageergebied van enkele van de bovengenoemde vleermuissoorten. De elzensingels kunnen door vleermuizen gebruikt worden om te foerageren. De elzensingels kunnen tevens onderdeel vormen van vliegroutes van vleermuizen. Indien er werkzaamheden 's nachts plaatsvinden, is het mogelijk dat vleermuizen effect ondervinden van lichtuitstraling. In de bebouwde omgeving tegen het dorp is dat effect te verwaarlozen (vanwege andere verlichting). Om evenwel te voorkomen dat een conflict ontstaat met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen dienen de werkzaamheden overdag te worden uitgevoerd (in de periode dat de vleermuizen aanwezig zijn: april-september).

Conclusie

De beoogde ingrepen veroorzaken geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen, mits de werkzaamheden overdag worden uitgevoerd.

4.5 Overige zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen)

Uit verspreidingsgegevens van zoogdieren blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgens artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming beschermde Otter voorkomt (de Jong en van der Heijden, *in prep*). Binnen het plangebied is echter geen geschikt leefgebied voor deze soort aanwezig. Andere volgens artikel 3.5 Wnb beschermde soorten komen in de omgeving van het plangebied niet voor.

Wel komt er een aantal zoogdiersoorten voor die staan vermeld in de bijlage bij artikel 3.10 Wnb. Het betreft de volgende (redelijk) algemeen voorkomende soorten, zoals Egel, Konijn, Veldmuis, Bosmuis, Wezel en Bunzing (Melis 2012, NDFF). Het is onwaarschijnlijk dat door de beoogde werkzaamheden verblijfplaatsen worden aangetast. Daarnaast heeft Provinciale Staten van Fryslân vrijstelling van de Wnb verleend voor de betreffende soorten bij projecten in het kader van ruimtelijk ontwikkeling. Een soort die is beschermd volgens artikel 3.10 Wnb en waarvoor geen in Fryslân vrijstelling is verleend is de Steenmarter. Het is mogelijk dat het

plangebied fungeert als foerageergebied van de Steenmarter. In de omgeving van het plangebied is echter genoeg alternatief foerageergebied voor de Steenmarter aanwezig. De functionaliteit van het leefgebied van eventueel aanwezige Steenmarters komt door de werkzaamheden niet in gevaar.

Conclusie

Om bovenstaande redenen veroorzaken de beoogde ingrepen in het plangebied geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van 'overige zoogdiersoorten'.

5. Conclusies

Op basis van de voorgaande hoofdstukken kan voor het plangebied onderstaande conclusie ten aanzien van de ecologische wet- en regelgeving (Wet natuurbescherming, Natuurnetwerk Nederland en overige gebiedsbescherming) worden getrokken.

De beoogde ingrepen veroorzaken geen knelpunt met de ecologische wet- en regelgeving, mits verstoring van broedende vogels en hun nesten en verstoring van vleermuizen door lichtuitstraling worden voorkomen. In paragraaf 4.3 en 4.4 is beschreven hoe aan die voorwaarden kan worden voldaan.

Literatuur

- Blokland, S., J.A. Prescher, 2015. Vleermuizen in Friese Kerken. Afstudeerrapport 2015.22. Bureau van de Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Heikoop, J. E. 2012 Actualisatie ecologische gegevens van het tracé van De Centrale As, deelgebieden Noord en Midden A&W rapport 1700. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Jong, R. de en van der Heijden, E. *in prep.* Ecologische beheerkaart Dantumadeel. A&W rapport 2692.
- Melis, J. 2012. Werkatlas Zoogdieren van Friesland. Januari 2012. Zoogdieratlas.nl Friesland

Websites

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)